

TARIMSAL ÜRETİCİ BİRLİKLERİ İLE TARIMSAL ÜRETİCİ MERKEZ BİRLİKLERİNİN DENETLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulan tarımsal üretici birlikleri ile tarımsal üretici merkez birliklerinin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, tarımsal üretici birlikleri ile tarımsal üretici merkez birliklerinin malî ve teknik olarak denetlenmesine, malî yönden denetim yapacak olan yeminli malî müşavir veya bağımsız malî denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesine ve yetkilerinin geçici ya da sürekli olarak kaldırılmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun 16 ncı ve 18 inci maddeleri hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) **(Değişik:RG-24/5/2015-29365)** Bağımsız Denetleme Kuruluşu: 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan düzenleyici işlemler çerçevesinde ilan edilen bağımsız denetleme faaliyetinde bulunacak kuruluşlar listesinde yer alan bağımsız denetim kuruluşlarını,

b) **(Değişik:RG-24/5/2015-29365)** Bağımsız Mali Denetim: 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu ve/veya 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca hazırlanan bağımsız denetim faaliyetinde bulunacak kuruluşlar listesinde yer alan bağımsız denetim kuruluşları arasından, birlikleri ve merkez birliklerini malî yönden denetlemek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen, yeminli malî müşavirler veya bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılan mali denetimi ve mali denetim sonucu düzenlenen raporları,

c) Bakanlık: **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

ç) Denetçi: Birlik veya merkez birliklerini, bu Yönetmelik hükümleri uyarınca denetlemekle yetkilendirilmiş yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşlarının her kıdem ve unvandaki denetim elemanını,

d) Denetlenen Birlik: Kanuna göre kurulan ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca bağımsız malî denetim yaptırmak zorunda olan tarımsal üretici birlikleri veya merkez birliklerini,

e) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Genel Müdürlük: Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,

f) **(Ek:RG-4/7/2012-28343)** Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Kontrolörler Başkanlığını,

g) **(Ek:RG-4/7/2012-28343)** İl Müdürlüğü: İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,

ğ)⁽¹⁾ Kanun: 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununu,

h)⁽¹⁾ Teknik Denetim: Merkez birliklerinin, Genel Müdürlükçe görevlendirilmiş uzman personel tarafından Kanunda belirtilen görevleri doğrultusunda teknik yönden yapılan incelemeyi, araştırmayı, rapor hazırlamayı ve yerine getirilmesi veya alınması gereken tedbirleri kapsayan denetimi,

i) **(Değişik:RG-24/5/2015-29365)** Türkiye Denetim Standartları: 3568 sayılı Kanuna tabi ruhsatlı meslek mensuplarının üstlendikleri ve yetkili oldukları denetim faaliyetlerini disiplinli bir şekilde yürütebilmeleri için ulusal denetim standartlarının saptanması, belirlenmesi ve yayımlanması ile güncelliğinin korunması amacıyla 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yürürlüğe konan, bilgi sistemleri denetimi dahil olmak üzere, bağımsız denetim alanında uluslararası standartlarla uyumlu eğitim, etik, kalite kontrol ve denetim standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri),

i) **(Ek:RG-24/5/2015-29365)** Türkiye Muhasebe Standartları: 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Kurul tarafından onaylanarak Türkiye Muhasebe Standardı ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı adıyla yayımlanan muhasebe standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bağımsız Malî Denetim ve Bağımsız Malî Denetim Yapanlara İlişkin Hükümler

Bağımsız malî denetim

MADDE 5 – (1) Bağımsız malî denetim; yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşunca görevlendirilen denetçiler tarafından bu kuruluşlar adına, denetlenen birliğe ait işlem, hesap ve malî tabloların, Türkiye Muhasebe Standartları, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, hesap ve kayıt düzeni ile malî raporlamaya ilişkin düzenlemelerin ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun incelenmesi ve bu inceleme sonuçlarına dayanılarak, denetlenen birlik tarafından tutulan hesap, işlem ve kayıtlar ile düzenlenen malî tabloların doğruluğu ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığının tespiti ve rapora bağlanmasıdır.

(2) Bağımsız malî denetim, denetlenen birliğin defter, kayıt ve belgeleri üzerinden yapılır. Denetçi, gerekli gördüğü denetim usullerini kullanır.

(3) Bağımsız malî denetim uygulaması, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde aşağıda belirtilen şekillerde yapılır.

a) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Sürekli Denetim: Denetlenen birliğin ilgili hesap dönemlerine ilişkin faaliyetlerinin, uygulamalarının, işlem, hesap ve malî tablolarının gerekli tüm denetim teknikleri kullanılarak genel kurul öncesinde incelenmesidir. İncelemeye esas hesap dönemi, ibrası görüşülecek hesap dönemidir.

b) İsteğe Bağlı Denetim: Denetlenen birliğe ait malî tabloların tasfiye, devir, birleşme ve bölünme gibi özel hâller ve/veya ihbara dayalı konular ile ihtiyaç duyulması hâlinde düzenlenen ara malî tabloların, gerekli denetim teknikleri kullanılarak sürekli denetim programına uyumlu bir biçimde denetlenmesidir. İsteğe bağlı denetim, birlik genel kurulunun kararıyla yaptırılır. Acil ihtiyaç duyulması hâlinde, ilk toplanmada genel kurulun bilgi ve onayına sunulmak üzere, yönetim kurulu da isteğe bağlı denetim başlatabilir.

c) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Özel Denetim: Denetlenene ait malî işlemlerin, tasfiye, devir, birleşme ve bölünme gibi özel hâller ile Genel Müdürlükçe gerek görülen diğer hâllerde denetlenmesidir. Özel denetimin, Genel Müdürlüğün talebi üzerine yapılması hâlinde, denetim bu Yönetmelik hükümleri ile Genel Müdürlükçe belirlenen esaslar çerçevesinde yapılır. Denetlenen birlik veya Genel Müdürlük, özel denetimleri, sürekli denetimi yapan denetçiye yaptırabilir.

(4) **(Ek:RG-4/7/2012-28343)** Bakanlık, Birliklerin ve Merkez Birliklerinin idari, mali ve hukuki denetimlerini müfettiş ve kontrolör vasıtasıyla, teknik yönden de bunlar ve uygun göreceği denetçiler vasıtasıyla sağlayabilir. Ayrıca Merkez Birlikleri kendilerine üye olan birlikleri denetleyebilir.

Bağımsız malî denetim yapacak yeminli malî müşavir ve bağımsız denetim kuruluşlarının belirlenmesi

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında bağımsız malî denetim yapmak isteyen yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşları, Genel Müdürlüğün belirleyip ilan edeceği belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe başvurur. Başvuruya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Genel Müdürlük yetkilidir. Denetim hizmeti veren kişi veya kuruluşlar Bakanlık kararıyla denetlenen birlik nezdinde bağımsız malî denetim yapma yetkisi kazanırlar. Bağımsız malî denetim yapma yetkisi alan yeminli malî müşavir ve bağımsız denetim kuruluşlarının isim ve unvanları Bakanlık veya Genel Müdürlüğün internet sayfasından ilan edilir.

(2) Denetim yetkisi alan bağımsız denetim kuruluşu, denetimde görev alacak denetçilerin isim ve unvanlarını, denetçilerin durumlarında meydana gelen değişiklikleri yetkinin alındığı veya değişikliğin olduğu tarihi takip eden onbeş gün içinde Genel Müdürlüğe iadeli taahhütlü mektupla veya imza karşılığı bildirir.

(3) Yetki alan yeminli malî müşavirin herhangi bir nedenle ünvanını kullanamaz hâle gelmesi, kendisi tarafından en geç onbeş gün içinde Genel Müdürlüğe bildirilir. Aksi hâlde oluşabilecek zararlardan sorumlu olur.

(4) Yetkili yeminli malî müşavir ve yetkili bağımsız denetim kuruluşlarının birlikte denetim hizmeti vermesi hâlinde, bağımsız malî denetim ücreti 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu uyarınca belirlenmiş asgari ücret tarifesi tutarları dikkate alınarak taraflarca belirlenir.

(5) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Genel Müdürlük tarafından, bağımsız malî denetim yapma yetkisi verilen denetçilere yetkilerini gösterir bir belge verilir. Genel Müdürlük, yetki belgelerine vize şartı koyabilir.

Bağımsız malî denetim sözleşmesi

MADDE 7 – (1) Denetim faaliyetinin kapsamı, yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu ile bu Yönetmelik kapsamında denetim yaptıracak birlik veya merkez birliği arasında yapılacak sözleşmeyle belirlenir. Bağımsız malî denetim sözleşmesiyle ilgili diğer hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Hesap dönemi içinde faaliyete geçen birlik veya merkez birlikleri, bağımsız malî denetim yaptırma yükümlülüğüne takip eden hesap döneminden itibaren dâhil olur. Faaliyete yeni başlayan birliklerin veya merkez birliklerinin yapılan ilk bağımsız malî denetiminde faaliyete başlanıldığı hâlde denetlenmemiş dönem işlemleri de denetim kapsamına alınır.

b) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Denetlenen birlik, genel kurul toplantı tarihinden üç ay öncesine kadar, genel kurula sunulacak bağımsız denetim raporunun hazırlanması için Genel Müdürlüğün yetki vererek ilan ettiği denetçilerden biriyle sözleşme imzalamak zorundadır.

c) Denetimi üstlenen yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu; denetim sürecini olumlu veya olumsuz etkileyebilecek hususlarda veya yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu değişikliğinin nedenleriyle ilgili olarak önceki dönemlerde denetimi üstlenen yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşlarından bilgi talep edebilir. Önceki dönemlerde denetimi üstlenen yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşları, bu kapsamda kendilerinden talep edilen bilgi ve belgeleri vermek zorundadır.

ç) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Denetlenen birlik, imzalanan sözleşme ile sözleşme eklerini ve yapıldığı hâllerde sözleşme değişikliklerini bir yazı ekinde söz konusu belgelerin nüshaları ile sözleşmenin imzalandığı ya da değişikliklerin yapıldığı tarihten itibaren yedi işgünü içinde birlikler için İl Müdürlüğüne, merkez birlikleri için Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığına göndermek ya da teslim etmek zorundadır.

d) Denetlenen birlik, aynı yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu ile en fazla birbirini izleyen üç hesap dönemi için bağımsız malî denetim sözleşmesi imzalayabilir. Denetlenen birliğin, birbirini izleyen üç hesap dönemi için aynı yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu ile bağımsız malî denetim sözleşmesi imzalamış olması hâlinde, aynı yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu ile tekrar bağımsız malî denetim sözleşmesi imzalayabilmesi için en az bir hesap döneminin geçmesi zorunludur. **(Ek cümle:RG-24/5/2015-29365)** Bu maddenin uygulanmasını birlikler için İl Müdürlükleri, merkez birlikleri için Genel Müdürlük takip eder.

e) Denetlenen birlik; hesap döneminin başlamasından en az bir ay öncesine kadar Genel Müdürlük tarafından yetki verilerek ilan edilmiş yeminli malî müşavirlerden veya bağımsız denetim kuruluşlarından biriyle bağımsız denetim sözleşmesi imzalayamazsa, hesap döneminin başlangıcından itibaren bir ay daha süre verilir. Denetlenen birlik, bu hâlde de denetçi belirleyip sözleşme imzalamadığı takdirde, durumu gerekçeleriyle birlikte yedi işgünü içinde Genel Müdürlüğe bildirir. Bu durumda, denetlenen birlik Genel Müdürlüğün belirleyeceği bağımsız denetim yetkisine haiz en az üç yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşundan birisiyle yedi işgünü içinde sözleşme imzalar.

f) **(Ek:RG-24/5/2015-29365)** Denetimin Türkiye Denetim Standartlarına ve ilgili mevzuata uygun olarak yürütüleceği ve tamamlanacağı hususuna yer veren hüküm,

g) **(Ek:RG-24/5/2015-29365)** Denetimle ilgili olarak istenen her türlü kayıt, doküman ve diğer bilgilere sınırsız bir şekilde erişimin sağlanacağına yer veren hüküm,

ğ) **(Ek:RG-24/5/2015-29365)** Sözleşmenin ancak mevzuat uyarınca feshedebileceğine ilişkin hüküm.

(2) Denetim sözleşmelerinde asgarî olarak aşağıdaki unsurların bulunması zorunludur.

a) Denetimde görevlendirilecek yeminli malî müşavir veya kuruluşun sorumlu ortak başdenetçi, başdenetçi, kıdemli denetçi ve denetçi ile bunların yedekleri ve yardımcılarının adı ve soyadı,

b) Denetimin amacı, kapsamı varsa özel nedenleri,

c) Yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu tarafından anlaşma kapsamında sunulacak hizmetler,

ç) Tarafların sorumluluk ve yükümlülükleri,

d) Denetimin başlama ve tahmini bitiş tarihleri,

e) **(Mülga:RG-4/7/2012-28343)**

Bağımsız malî denetimde tarafların sorumlulukları ve yasaklar

MADDE 8 – (1) Bağımsız malî denetimde tarafların sorumlulukları ve yasaklar aşağıda belirtilmiştir.

a) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Denetim faaliyeti sırasında, denetim işlemi ilgilendiren tüm bilgi ve belgelerin denetlenen birlik tarafından denetçiye verilmemesi, işlem ve hesaplarda her türlü mevzuat hükümlerine aykırı işlemlerin görülmesi, suç oluşturan fiillerin, hata ve hilelerin tespit edilmesi, denetçi raporunda ayrı başlık altında incelenerek, rapor içinde birlikler için İl Müdürlüğüne, merkez birlikleri için Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığına bildirilir. Denetçi raporu gereği, giderilmesi gereken eksikliklerin denetlenen tarafından giderilmemesi hali, denetçi tarafından birlikler için İl Müdürlüğüne, merkez birlikleri için Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığına bildirilir.

b) Denetçiler, denetim çerçevesinde ilgililerce kendilerine tevdi edilen defter ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içinde olduğu gibi muhafaza ve işin bitiminde iade etmek zorundadırlar.

c) Denetlenen birlik; hesap, işlem ve malî tabloları ile iç kontrol sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmekle yükümlüdür.

ç) Bu Yönetmelik kapsamına giren denetim, denetçinin kişisel sorumluluğu ve gözetimi altında yürütülür ve sonuçlandırılır.

d) Denetlenen birlik, bu Yönetmelik uyarınca denetim yapacak bağımsız denetim kuruluşlarından, sorumluluk üstlenen bağımsız denetim kuruluşu ortağı denetçilerden veya yeminli malî müşavirden doğabilecek zararların tazmini amacıyla sorumluluk sigortası yaptırmalarını isteyebilir.

e) Denetimin eksik veya yanlış yapılmasından dolayı doğacak zararların hukukî sorumluluğu yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşuna aittir.

(2) Bu Yönetmelik uyarınca yetki verilen yeminli malî müşavirler veya bağımsız denetim kuruluşları ve bunların denetçileri ile diğer personeli ve bağımsız denetim kuruluşunun yönetim ve sermaye bakımından doğrudan ya da dolaylı olarak hâkim bulunduğu bir danışmanlık şirketi veya bağımsız denetim kuruluşunun gerçek kişi ortakları veya yöneticileri aşağıdaki hükümlere uymak zorundadır.

a) Bağımsız denetim hizmeti verdikleri döneme ilişkin, denetlenen nezdinde bedelli veya bedelsiz olarak aşağıdaki faaliyetlerde bulunamazlar.

1) Defter tutma ve bunlara ilişkin diğer hizmetleri verme,

2) Finansal bilgi sistemi kurma ve geliştirme, işletmecilik, muhasebe, finans ve bunların uygulamalarıyla ilgili işlerde müşavirlik yapma, belge düzenleme ve rapor hazırlama,

3) Değerleme ve aktüerya hizmetleri verme,

4) İç denetim destek hizmetleri verme,

5) Tahkim ve bilirkişilik yapma,

6) Diğer danışmanlık hizmetleri verme.

b) Bağımsız denetim hizmeti verdikleri denetlenen birlik veya iştirakleri ile borç ve alacak ilişkisine giremezler ve denetlenen birliğe ortak olamazlar.

c) Denetim faaliyetleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları kanunen yetkili kılınanlardan başkasına açıklayamaz ve doğrudan veya dolaylı şekilde kendi ya da başkası yararına kullanamazlar.

ç) 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu çerçevesinde, malî tabloların ve beyannamelerin vergi mevzuatı hükümlerine uygunluğunun incelenmesi faaliyetleri bu kapsamda değerlendirilmez.

d) Tarımsal üretici birlikleri ile tarımsal üretici merkez birliklerinde üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan ve kayın hısımları ile eşleri; üye veya ortak, yönetim kurulu başkanı veya üyesi, genel müdür veya genel müdür yardımcısı veya müdür olarak görev alanlar ile yönetime dair bu görevlere denk diğer yönetim kademelerinde bulunanlar tarımsal üretici birlikleri ile tarımsal üretici merkez birliklerinde denetleme faaliyetinde bulunamazlar.

Denetim sözleşmesinin sona erdirilmesi

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelikte belirlenen koşulları kaybeden veya yasalara, denetim ilke ve kurallarına ve Türkiye Denetim Standartlarına uymayan veya düzenlenen raporların gerçeğe aykırı, eksik, yanlış, yanıltıcı, taraflı olması hâlinde denetlenen birlik; birlik genel kurulu kararıyla ve Genel Müdürlük aracılığıyla, yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunur. Ayrıca durum, meslek mensubunun bağlı olduğu meslek odasına bildirilir.

(2) Bakanlık; bağımsız malî denetim işlemlerinde yasalara, denetim ilke ve kurallarına uymayan ve/veya düzenlediği raporlarında gerçeğe aykırı, eksik, yanlış, yanıltıcı ve taraflı olduğu mahkeme kararıyla kesinleşen yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşunun, birlik ve merkez birlikleri denetleme yetkisini iptal eder. Genel Müdürlük iptal mevzuunun gerekçeli kararını düzenleyerek ilgili dosyada saklar.

(3) Sözleşme yapılan yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu, denetlenen birlik tarafından çalışma alanının önemli ölçüde sınırlandırılmasına veya çalışma imkân ve ortamının sağlanmamasına bağlı olarak malî tablolara ilişkin bilgi ve belgeleri elde edemediği hallerde, bağımsız denetim sözleşmesini yazılı gerekçe göstermek ve Genel Müdürlük onayını almak kaydıyla sona

erdirebilir. Bu durumda, yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşunda denetlenen birliğe ait defter ve belgeler ile gerekli tüm bilgiler ve diğer evraklar, sözleşme imzalanarak yerine geçecek olan yeminli malî müşavire veya bağımsız denetim kuruluşuna devredilmek üzere Genel Müdürlüğe verilir. Çekilen yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşunun yerine geçecek olan yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşlarından olmak zorundadır.

(4) Yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu ile bu Yönetmelik kapsamında denetim yaptırmak zorunda olan denetlenen birlik tek taraflı ya da anlaşarak bağımsız denetim sözleşmesini feshedemez. Ancak, taraflardan birinin veya her iki tarafın müracaatı üzerine, tarafların yazılı olarak beyan ettiği gerekçelerin haklı nedene dayandığının Genel Müdürlük tarafından tespiti hâlinde Genel Müdürlük onayı ile sözleşme tek taraflı dahi feshedilebilir.

Bağımsız malî denetim raporları

MADDE 10 – (1) (Değişik:RG-4/7/2012-28343) Sürekli denetim sonucunda düzenlenen denetim raporları, denetçi tarafından denetlenenin yönetim kuruluna teslim edilir, faaliyet ve hesapların değerlendirilmesine katkı sağlamak üzere genel kurula sunulur. Ara dönemler itibarıyla yapılan isteğe bağlı ya da özel denetim sonucunda düzenlenen bağımsız malî denetim raporları, denetimin bittiği tarihi takip eden on (10) işgünü içinde, denetçi tarafından iadeli taahhütlü mektupla gönderilir ya da elden teslim edilir. Teslimatın yapılacağı yer, birlikler için İl Müdürlüğü, merkez birlikleri için Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığıdır.

(2) **(Değişik:RG-4/7/2012-28343)** Yeminli malî müşavir veya bağımsız denetim kuruluşu tarafından yapılan denetimin geçerli olabilmesi için; bu Yönetmelikte belirtilen ilke, usul ve esaslar ve yürürlükteki mevzuata uygun olarak yapılmış olması zorunludur. Sürekli denetimde konusu suç teşkil etmeyen ancak düzeltilmesi veya giderilmesi istenen hususların yerine getirilip getirilmediğinin takibi denetleyen tarafından yapılır ve yapılması istenen husus ile neticesi birlikler için İl Müdürlüğüne, merkez birlikleri için Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığına bildirilir. İl Müdürlüğü tarafından birliklere ait sürekli bağımsız denetim raporlarında suç teşkil eden fiiller görülmesi halinde, bu fiilleri açıklayan ön inceleme raporu İl Müdürlüğü tarafından düzenlenerek, ilgili bağımsız denetim raporu ve belgeleriyle birlikte Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığına gönderilir. Bunlar, Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığı tarafından değerlendirme veya denetime tabi tutularak, neticesine göre Genel Müdürlük tarafından işlem tesis edilir.

(3) Denetim raporunun aşağıdaki ilkelere göre hazırlanması gereklidir:

a) Denetim raporu, malî tablolar üzerinde doğrudan veya dolaylı etkisi olan veya olması muhtemel her türlü mevzuat aykırılıklarını ve malî tabloların genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun hazırlanıp hazırlanmadığını belirtmelidir. Genel kabul görmüş muhasebe ilkelerinden sapmaların tespiti hâlinde, bu sapmaların malî tablolar üzerindeki etkisinin denetim raporunda belirtilmesi gerekir.

b) Denetim raporunda, muhasebe politikalarının bir önceki hesap dönemi ile tutarlı olarak uygulanıp uygulanmadığını, muhasebe politikalarında bir değişiklik varsa bu değişikliklerin neler olduğunun açıklanması gerekir.

c) Raporda denetlenen birliğin kâr/zarar durumu nedenleriyle birlikte ortaya konulmalıdır. Eğer zarar varsa, zararın sebepleri ile ilgili görüşlere yer verilmesi, birliğin borçları ve aldışya kredi ödemelerine ilişkin bilgilerin yer alması gerekir.

ç) Genel kurul ve denetleme kurulu tarafından gerekli görülen konulara raporda yer verilmesi zorunludur.

d) Genel Müdürlük bağımsız malî denetim raporlarına dair esaslar belirleyebilir.

(4) Denetçi, aşağıda belirtilen belirsizlik ve aykırılıkların bulunması hâlinde, konunun malî tabloların güvenilirliğine etkisini göz önünde bulundurarak şartlı veya olumsuz görüş bildirir.

- a) Çalışma alanını sınırlayan herhangi bir hususun varlığı nedeniyle malî tablolara ilişkin bilgi ve belgelerin elde edilememesi,
- b) Muhtemel bazı belirtiler veya kuşku doğuran hususların tespiti veya muhasebe kayıtlarına yansıtılan işlemlerin niteliği dikkate alınarak, denetlenen birlik malî tablolarının ileri bir tarihte önemli değişikliklere maruz kalabileceğinin görülmesi,
- c) Denetlenen birliğin faaliyetlerinin sürekliliğini tehlikeye düşürecek nitelikte hususların varlığı konusunda kanaat oluşması,
- ç) Malî tabloların ilgili mevzuatla belirlenen muhasebe ilke ve standartları ile denetlenen birlik tarafından seçilen muhasebe politikalarına uygun olmaması,
- d) Malî tablolarda yer alan kalemlerde tespit edilen hata ve hilelerin etkilerinin giderilmesine ilişkin olarak denetlenen birlik ile görüş ayrılığı bulunması.
- (5) Bilanço tarihinden denetim raporunun kesinleştiği tarihe kadar geçen süre içinde malî tabloları etkileyebilecek önemli olayların varlığının tespit edilmesi hâlinde söz konusu hususlar, malî tablo dipnotlarında açıklanmamışsa, raporda ek açıklama olarak belirtilir.
- (6) Bağımsız malî denetim raporunun kesinleşmesinden sonra, malî tabloları etkileyebilecek önemli hususların varlığının tespit edilmesi ve denetçinin görüşünü değiştirme gereğini duyması hâlinde, önceki raporu değiştiren veya ilavede bulunan ek rapor düzenlenebilir.
- (7) Denetim raporu, yeminli malî müşavir veya sorumlu ortak başdenetçi tarafından imzalanarak kesinleşir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Denetim ve Diğer Hükümler

Teknik denetim

MADDE 11 – (1) Merkez birliklerinin uygulama ve faaliyetlerinin teknik yönden denetimi; Genel Müdürlük tarafından merkez birliğinin iştigal konusuna göre görevlendirilen uzman personelden oluşturulacak bir heyet tarafından yapılır.

(2) Teknik denetim; Kanun, 16/1/2005 tarihli ve 25702 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Üretici Birliklerinin Kuruluş Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik ve merkez birliğinin kendi tüzüğünde belirtilen faaliyet konuları çerçevesinde yapılır.

(3) Genel Müdürlük, teknik denetim konusunda düzenleme yapmaya yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan hususlar

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hususlarda, genel hükümler ile 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan Yönetmelik

MADDE 13 – (1) 25/9/2005 tarih ve 25947 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Üretici Birlikleri ile Tarımsal Üretici Merkez Birliklerinin Denetlenmesine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, **(Değişik ibare:RG-4/7/2012-28343)** Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

(1) 4/7/2012 tarihli ve 28343 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik değişikliği ile mevcut (f) bendi, (ğ) bendi olarak ve mevcut (g) bendi, (h) bendi olarak değiştirilmiş ve sonraki bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
Tarihi	Sayısı
1/5/2007	26509
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
Tarihi	Sayısı
1. 4/7/2012	28343
2. 24/5/2015	29365